

Broj:01/2,03/11-05-463/08
Sarajevo, 12.1.2009.

**KOLEGIJU OBA DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH**

**KOMISIJI ZA VANJSKE POSLOVE
PREDSTAVNIČKOG DOMA**

ZAJEDNIČKOJ KOMISIJI ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

**KOMISIJI ZA VANJSKU I TRGOVINSKU POLITIKU,
CARINE, SAOBRAĆAJ I KOMUNIKACIJE
DOMA NARODA**

IZVJEŠTAJ

o posjeti Komisije za vanjske poslove Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Republici Hrvatskoj , 1. i 2. decembar 2008.

Na poziv Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora, u zvaničnoj uzvratnoj posjeti Zagrebu je 1. i 2. decembra 2008.godine boravila delegacija Komisije za vanjske poslove Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koju su sačinjavali: **Slavko Matić**, predsjedavajući Komisije, **Milica Marković**, druga zamjenica predsjedavajućeg, te članovi Komisije **Sadik Ahmetović**, **Azra Alajbegović** i **Husein Nanić**, kao i **Merdžana Iglica**, sekretar Komisije.

U pratnji delegacije su na svim mnogobrojnim sastancima bili **Aleksandar Dragičević**, ambasador BiH u R Hrvatskoj, te **Esad Suljić**, savjetnik.

U okviru dvodnevne posjete Zagrebu, program pripremljen za delegaciju je bio veoma sadržajan, sveobuhvatan, raznovrstan i višestruko koristan. Naime, pored serije veoma plodonosnih sastanaka sa članovima Hrvatskog sabora, delegacija je susrela i predstavnike izvršne vlasti, kao i rukovodeće ljude hrvatskih gospodarstvenih institucija i sa njima razmijenila dragocjene informacije i iskustva vezana za mogućnost zajedničkih ulaganja i smanjivanja trgovinskog debalansa između dvije zemlje. Delegacija je susrela i voditeljicu Kulturnog centra Ambasade BiH u Zagrebu, **Minku Ljubijankić**, koja je goste informisala o veoma bogatim kulturnim aktivnostima centra, kao i intenzivnim kontaktima i saradnjom sa bh građanima u Republici Hrvatskoj.

Seriya sastanaka tokom posjete Zagrebu započela je u ponedjeljak, 1.decembra 2008.godine susretom sa čelnicima Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Republike Hrvatske, **Davorom Vidišem**, ravnateljem Uprave za susjedne zemlje i Jugoistočnu Evropu i **Dunjom Jevak**, načelnicom Odjela za Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju. U otvorenom i prijateljskom razgovoru domaćini su goste upoznali sa trenutnom situacijom sa eurointegracijama u Hrvatskoj, naglašavajući da je Hrvatska u specifičnom trenutku pregovaranja sa EU kada se očekuje da će do kraja 2009.godine

biti završena sva pregovaračka poglavlja. Predstavници MVPEI-a su iznijeli stajališta R Hrvatske u pozicijama prema Bosni i Hercegovini, naglašavajući da su sva otvorena pitanja koja postoje između dvije zemlje rješiva te da nema zapreka koje mogu spriječiti njihovo rješavanje. Naglasili su da je poželjna metodologija rada u odnosima sa susjednim zemljama što veće depolitiziranje i svođenje na konkretne napore da se sporna pitanja efikasno rješavaju. Pri tome Hrvatska slijedi načela podržavanja teritorijalnog integriteta i suvereniteta BiH, sa uvjerenjem da bi tzv. „**helvetizacija BiH**“ bilo dugoročno i dobro rješenje za njenu budućnost. Uz čestitke MVPEI-u i Hrvatskoj u cjelini na svemu što su postigli u ostvarivanju svojih vanjskopolitičkih prioriteta i ciljeva, te konstataciju da mi u BiH sa pozitivnom zavišću gledamo na to, članovi Komisije za vanjske poslove su izrazili uvjerenje da pozitivna iskustva Hrvatske mogu biti od velike koristi Bosni i Hercegovini. Na ovo su domaćini veoma rado ponudili svoje usluge u prenošenju iskustava stečenih pripremama za stjecanje kandidatskog statusa u EU, kao i neka tehnička i operativna rješenja (prijevodi pravne tečevine EU, prilagodba zakonskih rješenja koja su slična u Hrvatskoj i BiH, dostupnost svih dokumenata koje posjeduje MVPEI Hrvatske, a vezani su za euroatlantski put, itd.) Neki članovi Komisije za vanjske poslove su svojim domaćinima postavili pitanje malograničnih prelaza sa Hrvatskom u Unsko-Sanskom i Livanjskom kantonu, te radno-pravnog statusa građana BiH u Hrvatskoj kojih ima između 50-60 000. Domaćini su na ovo odgovorili da je njihovo ministarstvo u procesu imenovanja novog predsjednika državne Komisije za granice, te da su ministri vanjskih poslova na čelu hijerarhije za provedbu SOPS-a (Sporazuma za pogranična područja). Dali su i sugestiju da bh vlasti trebaju što više i intenzivnije pregovarati o liberalizaciji viznog režima jer će to doprinijeti boljem i intenzivnijem kretanju roba, ljudi, dobara, financija, itd.

Potom je uslijedila serija sastanaka sa kolegama parlamentarcima, prije svega susret sa predsjednikom Hrvatskog sabora, **Lukom Bebićem**, koji je u srdačnoj dobrodošlici delegaciji Komisije za vanjske poslove izrazio uvjerenje o postojanju dinamičnih, dobrih i prijateljskih odnosa između Hrvatske i BiH, te čvrsto vjerovanje da je izravna komunikacija između parlamentaraca veoma značajna, ako ne i najznačajnija za unaprijeđenje tih odnosa, posebno onih sa susjednim zemljama. Naglasio je da je stabilnost BiH interes Hrvatske, ne samo u političkom, već i u svakom drugom smislu. U tom kontekstu je podvukao da što brže treba ponovo aktivirati Povjerenstvo za državne granice, kako bi se što prije došlo do dogovora o luci Ploče, teritorija oko poluotoka Pelješac, itd. kao i realizacije ugovora o CEFTA-i, poboljšanju povratka raseljenih Hrvata na područje RS-a koji je za sada bio nezadovoljavajući i svih drugih važnih pitanja za obje zemlje. Također je istaknuo potrebu da bilateralnu saradnju treba unapređivati i to posebno na području borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, te da u parlamentarnoj saradnji formalizme treba svesti na najmanju moguću mjeru.

Upoznao je goste da je u Hrvatskom saboru od početka ovog mandata, dakle od početka 2008. godine, doneseno čak 105 zakona u procesu usaglašavanja sa evropskim zakonodavstvom i izrazio nadu i očekivanje da će Hrvatska završiti pregovarački proces sa EU do kraja ove godine. Upoznao je goste da je Sabor u tu svrhu formirao Nacionalni odbor sa predstavnicima svih stranaka i to po mogućnosti, čelnicima stranaka. Informirao je goste i o činjenici da još 16 zemalja treba ratificirati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju Hrvatske sa EU i izrazio očekivanje da će taj proces biti okončan do aprila 2009. godine.

Predsjedavajući Komisije za vanjske poslove, Slavko Matić je, u ime Komisije, ali i Parlamentarne skupštine BiH najprije ustvrdio da su vanjskopolitički prioriteti Republike Hrvatske i BiH gotovo identični i poznati, a to su pridruživanje NATO-u i EU, te intenzivnija politička, ekonomska i svaka druga saradnja, posebice sa susjednim zemljama i zemljama regiona. Potom je toplo zahvalio Hrvatskom saboru za potporu

kulturnim, medicinskim, obrazovnim i sportskim institucijama u BiH od kojih korist imaju ne samo Hrvati, već i svi drugi narodi i građani BiH. Upoznavajući domaćina sa aktualnom situacijom u BiH, g.Matić je naglasio je da je unutarnji prioritet BiH ustavna reforma te izrazio očekivanje od Hrvatske za konstruktivnu saradnju oko tog pitanja, kao i zajednički rad na promjeni propisa koji će biti jedinstveni u borbi protiv organizovanog kriminala, što više bilateralnih sporazuma koji će biti u interesu obje zemlje, itd.

Sljedeći sastanak je bio sa stvarnim domaćinima delegacije Komisije za vanjske poslove, tj. predsjednikom Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora, **Mariom Zubovićem**, **Toninom Piculom**, potpredsjednikom Odbora, te **Mirjanom Ferić-Vac**, i **Miloradom Pupovcem**, članovima.

Uz uvodne napomene da Sabor broji 153 zastupnika, a parlamentarnu većinu čini koalicija sa više stranaka (HDZ, koalicija HSS-HSLS, SDSS, stranke nacionalne manjine, HSU), g. Zubović je informisao goste i o Odboru za vanjsku politiku koji broji 12 članova sa ravnopravnom stranačkom zastupljenošću i djelokrugom rada koji, pored ostalih i uobičajenih vanjskopolitičkih pitanja, podrazumijeva i **davanje mišljenja Predsjedniku Republike o postavljanju i opozivu šefova diplomatskih misija Republike Hrvatske u inozemstvu**, što predstavlja značajan iskorak u smislu približavanja evropskim standardima kad je u pitanju parlamentarna dimenzija vanjskopolitičkih aktivnosti jedne moderne i demokratske države.

G.Zubović je nadalje podvukao da je Hrvatska prva zemlja koja pregovara sa EU putem tzv. „**benchmarks**“(referentne tačke, presedani), te da su odgađane neke reforme koje je trebalo provesti mnogo ranije, kao što je reforma zdravstva i javne uprave, pa se to sada Hrvatskoj pomalo i osvećuje. Članovi Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora su u nastavku razgovora ustvrdili da su odnosi između Hrvatske i BiH dobri, ali bi mogli i morali biti odlični, kao uostalom i sa svim ostalim susjednim zemljama i zemljama regiona, jer je za prosperitet svih zemalja bivše Jugoslavije ključno rješavanje pitanja Bosne i Hercegovine, kako njenog ustavno-pravnog uređenja, tako i svih drugih neophodnih reformi na putu ka euroatlantskim integracijama. Domaćini su bili mišljenja da je najgora stagnacija u međusobnim odnosima, jer ranije napetosti koja je postojala u odnosima sada više nema, ali nema ni potrebnog entuzijazma, što nije dobro ni za Hrvatsku ni za BiH. Također su rekli da se radi o tzv. „lack of confidence“ (nedostatku povjerenja), tj. kao da smo izgubili vjeru da možemo i trebamo zajedno raditi, jer se zajedno radilo i intenzivno sarađivalo, recimo, u 2000-tim godinama, pred prijem BiH u Vijeće Evrope.

Članovi Komisije za vanjske poslove PD PSBiH su potom, uz zahvalu Hrvatskoj za pomoć koja je pružena izbjeglicama, kao i povratnicima iz BiH, potencirali činjenicu da je imperativ međusobna saradnja na svim nivoima, pogotovo što je ovo kritičan trenutak u unutrašnjopolitičkoj situaciji BiH. Kako ove godine BiH očekuju i ustavne promjene, utoliko je važna intenzivna saradnja i sa Hrvatskom i sa Srbijom kao potpisnicama Dejtonskog sporazuma. Nadalje su članovi Komisije za vanjske poslove svoje domaćine podsjetili na značajnu dužinu granice između dvije zemlje, te koliko su važni zajednički projekti prekogranične i međugranične saradnje, te koliko je značajno i dalje intenzivno surađivati kako bi se omogućio *dobrovoljan i održiv* povratak i Hrvata i Bošnjaka i Srba na cijeloj teritoriji BiH, u svoja prijeratna prebivališta.

Potom je slijedio veoma koristan sastanak sa članovima Odbora za evropske integracije Hrvatskog sabora, **Marijom Pejčinović Burić**, **Danijelom Mondekarom** i **Tanjom Vrbat**, u kojem su gosti saznali od gđe Pejčinović Burić, bivše državne tajnice za evropske integracije (2004-2008) u MVPEI RH, kako postoji veoma intenzivna suradnja Odbora za evropske integracije sa Odborom za vanjsku politiku Hrvatskog sabora kao i Nacionalnog odbora u svim pitanjima prilagođavanja nacionalnog evropskom zakonodavstvu.

Ustvrdila je da o tome postoji nacionalni konsenzus koji se na zakonodavnoj, pa onda i na izvršnoj razini bespogovorno poštiva, i to tako da svi zakoni vezani za usuglašavanje sa pravnom tečevinom EU idu po hitnoj proceduri pred zastupnike Hrvatskog sabora. U tu svrhu je i izmijenjen Poslovnik u dijelu koji se odnosi na uobičajena dva čitanja.

Na ovo je g. Matić rekao da što se tiče Parlamentarne skupštine BiH, nažalost do sada nije bilo tako neposrednog kontakta, suradnje i zajedničkih aktivnosti između Komisije za vanjske poslove i Zajedničke komisije za evropske integracije, te da će se one morati ubuduće mnogo više intenzivirati, kao i da bi trebalo porazmisliti o formiranju nekog novog tijela u okviru PSBiH, kao što je Nacionalni odbor u Saboru.

Delegaciju Komisije za vanjske poslove ugostili su i članovi hrvatsko-bosanskohercegovačke skupine prijateljstva u Hrvatskom saboru, predvođenu njenim voditeljem, **Davorkom Vidovićem**.

Na inicijativu nekih članova Komisije za vanjske poslove PD PSBiH, organiziran je i susret sa predstavnicima Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, predsjednikom **Furiom Radinom**, i članom **Šemsom Tankovićem**, predsjednikom Kluba zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru. Oni su u uvodu razgovora upoznali goste sa sastavom i djelokrugom rada Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, ističući specifičnost da, pored 15 redovnih članova, saborskih zastupnika, od kojih su 7 predstavnici nacionalnih manjina, a 8 zastupnika iz pozicije i opozicije, Odbor broji i 6 vanjskih imenovanih članova, tj. 1 predstavnika Katoličke crkve, 1 predstavnika ostalih crkava, 1 predstavnika iz reda mladih, 1 predstavnika udruga žena i 2 predstavnika udruga za zaštitu ljudskih prava iz nevladinog sektora. Također su naglasili da se u okviru Odbora raspravlja o dosta vrućih tema, te su stoga sjednice vrlo posjećene i medijski iscrpno praćene. Legislativni dokumenti važni za rad ovog Odbora su, pored Ustava, Zakon o nacionalnim manjinama, te Zakon o obrazovanju nacionalnih manjina i Zakon o upotrebi jezika nacionalnih manjina. Na osnovu sporazuma koji je 2004.godine napravljen sa mandatarom tadašnje Vlade, sačinjeni su Statuti koji reguliraju prava nacionalnih manjina, tako da sustav Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina manje-više dobro funkcionira, iako se nailazi na još bitnih problema u ovoj oblasti kao što je problem pravosuđa ili dodatnog prava glasa. Šemso Tanković, koji je naveo da je posebno zainteresiran za položaj Bošnjaka, kako u Hrvatskoj, tako i u Sloveniji, BiH, Srbiji, Crnoj Gori i Makedoniji, prigovorio je ovom prilikom o neprihvatljivom i diskriminirajućem nedopuštanju zakonom da se za kulturni identitet koristi odrednica „bosanski“, već je to nužno „bošnjački“ (jezik, kultura, umjetnost, itd.)

Članovi Komisije za vanjske poslove PD PSBiH, koji su ujedno i članovi Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku u PSBiH su svojim domaćinima iznijeli mišljenja o tome da se na nivou cijele države nažalost još uvijek ne možemo pohvaliti dovoljnom zaštitom ljudskih prava, kao i da nije regulirano ni pitanje kolektivnih prava naroda, a kamoli nacionalnih manjina, iako imamo i Zakon o nacionalnim manjinama, te, kao savjetodavno tijelo, Vijeće nacionalnih manjina.

Potom je uslijedio veoma interesantan i poučan razgovor sa **Vesnom Pusić**, predsjednicom Nacionalnog odbora Hrvatskog sabora, specifičnom institucijom koju druge zemlje nisu imale u procesu pregovaranja. Naime, u skladu sa Deklaracijom o temeljnim načelima pregovora za punopravno članstvo u EU te Izjavom Hrvatskog sabora i Vlade RH o zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u EU, **Hrvatski sabor osnovao je 19.1.2005.godine posebno radno tijelo za praćenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji – Nacionalni odbor.**

Osnivanje Nacionalnog odbora rezultat je suglasja svih parlamentarnih stranaka o pristupanju Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije kao strateškog nacionalnog cilja za čije je ostvarivanje nužno zajedničko djelovanje izvršne i zakonodavne vlasti kroz osiguranje transparentnog procesa vođenja pristupnih pregovora. Jedan od najznačajnijih elemenata tog procesa jest odgovarajući sustav parlamentarnog nadzora EU pristupnih pregovora koji se ostvaruje kroz Nacionalni odbor. Zadaće Nacionalnog odbora su:

- nagledanje i ocjenjivanje toka pregovora,
- davanje mišljenja i smjernica u ime Hrvatskog sabora o pripremljenim pregovaračkim pozicijama,
- razmatranje informacije o pregovaračkom procesu,
- razmatranje i davanje mišljenja o pitanjima koja će se otvarati tokom pregovora,
- razmatranje i ocjenjivanje pregovaračkog djelovanja pojedinih članova pregovaračkog tima,
- održavanje putem predsjednika Odbora redovitih konsultacija i razmjenjivanje informacije s Predsjednikom Republike Hrvatske, predsjednikom Vlade i predsjednikom Hrvatskog sabora,
- održavanje redovitih konsultacija s voditeljem izaslanstva i glavnim pregovaračem o toku pregovora, otvorenim pregovaračkim pitanjima i mogućim načinima zatvaranja pojedinih poglavlja pregovora,
- po potrebi davanje mišljenja o usuglašavanju hrvatskog zakonodavstva s propisima Europske unije,
- najmanje dva puta godišnje obavještanje Hrvatskog sabora o radu Odbora.

Odbor se sastoji od **17 članova – predsjednika (iz redova opozicije), potpredsjednika (iz redova vladajuće stranke ili vladajuće koalicije) i 13 članova, u pravilu zastupnika Hrvatskog sabora** (po šest članova iz reda vladajućih, odnosno opozicionih stranaka, a predsjednici Odbora za vanjsku politiku, Odbora za međuparlamentarnu suradnju i Odbora za europske integracije članovi su Nacionalnog odbora neovisno o stranačkoj pripadnosti). **U Odbor su imenovana i četiri člana i to: predstavnik Ureda Predsjednika RH, predstavnik akademske zajednice, predstavnik udruge poslodavaca i predstavnik sindikata.** Za razliku od zastupnika, ovi članovi nemaju pravo glasa. Odluke se donose konsenzusom i ne idu na verificiranje u Sabor. Sjednice Odbora su zatvorene za javnost, ali se o odlukama koje on donese javnost blagovremeno i detaljno izvještava.

Što se tiče statusa pregovaračkog procesa sa novembrom 2008.godine je bilo otvoreno 21 poglavlje sa mjerilima za zatvaranje, zatvorena su 4 poglavlja, a potrebno je otvoriti još 12 poglavlja (mjerila za otvaranje ispunjena su u svim poglavljima).

Drugi dan posjeta je bio obilježen sastancima sa predstavnicima Hrvatske gospodarske komore i Agencije za promicanje izvoza i ulaganja. Prvi sastanak je bio s predsjednikom Hrvatske gospodarske komore, **Nadanom Vidoševićem**, te generalnim sekretarom ove institucije **Dunjom Konjevodom**, i protekao je u ugodnoj, otvorenoj i srdačnoj atmosferi u kojoj su sugovornici objasnili gostima u kojem smjeru i na koji način se ostvaruje gospodarska suradnja između BiH i Hrvatske, ali i u regionu. U tom smislu je g. Vidošević govorio i o neformalnoj grupi predsjednika gospodarskih komora zemalja bivše SFRJ koji tijesno surađuju i o Sporazumu o suradnji komora kako bi se što uspješnije regionalno uvezali jer samo tako se može napraviti krupniji iskorak ka osvajanju većih tržišta, tržišnoj konkurenciji i integriranom ekonomskom prostoru. Nažalost, po riječima predsjednika Hrvatske gospodarske komore, ni jedna od bivših država od raspada Jugoslavije naovamo nije imala nijednu kapitalnu investiciju, niti ijedan značajan razvojni projekat, a

strane investicije nisu donijele ono što bi predstavljalo značajan razvoj, već je naprotiv, bio prisutan odliv kapitala. Također je naglasio da je problem Hrvatske veliki vanjski dug, tako da se sa već zahuktalom recesijom u cijelom svijetu, globalni izlaz iz krize za sada ne nazire, pa je za pretpostaviti da će 2010 godina i one koje slijede iza nje biti krizne za Hrvatsku kao i za zemlje okruženja.

Na ova tmurna, ali i realistična predviđanja su članovi Komisije za vanjske poslove dali konkretne prijedloge ekonomske saradnje naše dvije zemlje, kroz kandidiranje zajedničkih projekata ekonomskog, ekološkog i turističkog karaktera u prekograničnim područjima Unsko-Sanskog kantona i Karlovačke županije, ali i projekata plinovoda, te lokacija kao što su aerodrom Željava ili sportski aerodrom u Bihaću, što je od strane domaćina rado prihvaćeno, uz tvrdnju da je pitanje slobodne trgovine dobro riješeno, te da je porast robne razmjene u posljednjim godinama u regiji čak 300%!

Posljednji radni sastanak posjeta je bio sa direktorom Agencije za promicanje izvoza i ulaganja Republike Hrvatske, **Slobodanom Mikcem**. I ovdje su u otvorenom razgovoru sugovornici razmijenili međusobna iskustva i probleme sa kojima se susreću obje zemlje u privlačenju investicija i povećanju izvoza svojih proizvoda. U tom smislu su se svi složili da je od presudnog značaja promoviranje jugoistočne Evrope kao regije, a ne svake zemlje pojedinačno i usitnjeno, jer jedino regionalno uvezani imamo šansu da vodimo tešku i zahtjevnu tržišnu utakmicu. Tako je poželjno i potrebno razmišljati i o tzv. „tržišnim nišama“ i proizvodnji specifičnih proizvoda koji bi se onda mogli plasirati na strana tržišta, npr. u zemlje Zaljeva sa kojima bi BiH mogla i trebala ostvariti tijesnu saradnju.

Opća ocjena je da je posjet Republici Hrvatskoj bio veoma uspješan, plodotvoran, koristan i djelotvoran, te da će doprinijeti ne samo boljoj međusobnoj bilateralnoj saradnji, već će pospješiti i poboljšati rad kako Komisije za vanjske poslove, tako i drugih radnih tijela i organa Parlamentarne skupštine BiH.

Ovdje također treba napomenuti izuzetnu ljubaznost, gostoprimstvo i otvorenost hrvatske strane, a predsjedavajući Komisije za vanjske poslove je predsjednika i članove Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora usmeno pozvao u uzvratni posjet u narednom periodu. Treba napomenuti i veoma profesionalan, korektan i ljubazan tretman koji je Komisija za vanjske poslove imala od strane ambasadora BiH u Zagrebu i njegovog prvog saradnika.

Izvještaj sačinila:

Merdžana Iglica, sekretar Komisije za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH

Kopija: Predsjedništvo BiH
Ministarstvo vanjskih poslova BiH